

Bilaga 3 Samrådsredogörelse

Stadsbyggnadsförvaltningen har förelagt samtliga berörda mark- och sakägare att yttra sig över förslaget till beslut om naturminnesförklaring av en ek på fastigheten Skår 751:81 i Göteborg, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Förvaltningen har även skickat inbjudan till samråd till: Förvaltningen har även skickat inbjudan till samråd till: exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och klimatnämnden, stadsmiljönämnden, länsstyrelsen i Västra Götaland, Sveriges geologiska undersökning samt till Örgryteföreningen via Willem Fock. Nedan ges en kort sammanfattning av samtliga inkomna synpunkter från de olika parterna tillsammans med kommentarer kring hur stadsbyggnadsförvaltningen valt att behandla synpunkterna.

Exploateringsnämnden, Göteborgs Stad

Exploateringsnämnden tillstyrker förslaget utifrån exploateringsförvaltningens tjänsteutlåtande. Förvaltningen delar stadsbyggnadsförvaltningens bedömning att skydd av trädet är motiverat.

Exploateringsförvaltningen gör bedömningen att naturminnesförklaring enligt miljöbalken inte utgör några särskilda ekonomiska konsekvenser för exploateringsförvaltningen och att skyddet inte mer än marginellt påverkar möjligheter till stadsutveckling negativt. Inte heller enskilda invånare eller det lokala näringslivet bedöms påverkas negativt. Förvaltningen lyfter även att de skötselåtgärder som behövs i form av besiktning och eventuell skötsel redan utförs i viss mån av stadsmiljöförvaltningen, vilka fortsättningsvis kommer att utföra dessa åtgärder. Exploateringsförvaltningen ser att skyddsformen skulle medge ett förtydligande av prioritering av resurser.

Exploateringsförvaltningen lyfter att naturminnesförklaringen skulle vara en pusselbit i att nå de nationella miljömålen samt Göteborgs Stads mål i exempelvis miljö- och klimatprogrammet och Göteborgs Stads budget 2025. Skyddet kan enligt förvaltningen även medverka till att nuvarande och kommande generationers behov av en välfungerande och välbalanserad stadsmiljö tryggas och att bevarande av ekosystemtjänster säkerställs för framtiden.

Exploateringsförvaltningens utlåtande utgör inga motiv för revideringar i förslaget till beslut om naturminne.

Miljöförvaltningen, Göteborgs Stad

Miljöförvaltningen är positiva till förslaget eftersom det skulle innebära att en viktig del av stadens biologiska mångfald både skyddas och uppmärksammas, vilket är helt i enlighet med miljömålen och dess indikatorer i Stadens miljö- och klimatprogram. De föreslagna föreskrifterna är genomarbetade och tydliga.

Miljöförvaltningen lyfter att trädet uppfyller kriterierna för att klassas som ”särskilt skyddsvärt träd” och att detta bör nämnas både under besluthandlingens rubrik ”Motivering” och rubriken ”Beskrivning av naturminnet”. Stadsbyggnadsförvaltningen gör dessa tillägg i beslutshandlingen.

Stadsmiljöförvaltningen

Stadsmiljöförvaltningen inkommer med frågor och förslag avseende skötsel och ansvarsfördelning. Förvaltningen undrar om besiktning är nödvändig att utföra varje år. Stadsbyggnadsförvaltningen har efter samrådet fört diskussioner med sakkunniga på stadsmiljöförvaltningen och förvaltningarna har gemensamt kommit fram till att visuell besiktning bör utföras varje år, bland annat för att säkerställa att trädet inte innebär en säkerhetsrisk. Stadsmiljöförvaltningen undrar även vilken metodik som ska användas vid besiktning av trädets vitalitet samt hur ”igenväxande och konkurrerande vegetation” ska definieras. Stadsbyggnadsförvaltningen gör ett förtydligande i beslutshandlingen att procentuellt liv i kronan ska användas för vitaliteten och att det för igenväxande vegetation är skadlig eller konkurrerande sådan som avses. För uppföljning av biologiska värden (som inte skadar trädet) har båda förvaltningarna kommit överens om att ett längre intervall kan finnas mellan inventeringarna. Det är stadsbyggnadsförvaltningen som har ansvar för sådan uppföljning enligt gällande reglemente. Detta tydliggörs i beslutshandlingen.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår att även rötter utanför naturminnets områdesgräns ska skyddas i så stor utsträckning som möjligt vid exempelvis vägarbeten. Detta finns redan i beslutshandlingen men stadsbyggnadsförvaltningen lägger större vikt vid detta i beslutshandlingen.

Stadsmiljöförvaltningen undrar vem som bär ansvar för besiktningen. I beslutshandlingen tydliggörs att det är stadsmiljöförvaltningen, i egenskap av förvaltare.

Kulturförvaltningen, Göteborgs Stad

Kulturförvaltningen välkomnar en naturminnesförklaring av den gamla eken i enlighet med förslaget. Förvaltningen har inget att erinra ur kulturhistoriskt perspektiv.

Sveriges Geologiska Undersökning, SGU

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att lämna synpunkter.

Länsstyrelsen Västra Götaland

Länsstyrelsen Västra Götaland tillstyrker bildande av naturminne enligt förslaget.

Länsstyrelsen lyfter att trädet klassas som jätteträd samt uppfyller kriterierna för ”särskilt skyddsvärt träd”. Trädet växer dessutom i en av Länsstyrelsens utpekade värdetrakter för särskilt skyddsvärda träd. Stadsbyggnadsförvaltningen lägger till denna information i beslutshandlingen.

Länsstyrelsen anser att de föreslagna föreskrifterna samt utpekandet av markyta som skyddszon runt trädet ger eken goda förutsättningar att inte skadas eller hotas av igenväxning. Länsstyrelsen vill ytterligare trycka på betydelsen av att markarbeten som görs i närheten utförs med största hänsyn till eken, vilket påpekas i beslutshandlingen, eftersom naturminnesområdet är mindre än vad som hade varit optimalt (vanligen 15 gånger stamdiametern eller minst två meter utanför kronans droppzon).

Enligt Länsstyrelsen behöver en bedömning göras avseende huruvida den murgröna som växer på eken kan skada trädet. Om så är fallet behövs åtgärder för att motverka detta. Stadsbyggnadsförvaltningen anser att detta ingår i de parametrar som ska ingå i besiktning enligt beslutshandlingen, bilaga 1.

Örgryteföreningen

Föreningen skriver att de är mycket positiva till förslagen om naturminnen.

Sakägare

Två ägare av en fastighet som gränsar till förslaget naturminne har inkommit med synpunkter. Fastighetsägarna skriver att de är mycket tillfreds med initiativet till naturminnesförklaring och kan utöver det övergripande samhällsintresset se att eken med tillhörande tomtmark nu kan komma att skötas bättre än tidigare. De har tolkat handlingarna så att en skötselplan kommer att upprättas, vilket är av godo. Stadsbyggnadsförvaltningen kommer inte att ta fram en strikt skötselplan men i beslutshandlingen, bilaga 1, anges att besiktning kommer behöva utföras årligen och att eventuella åtgärder för skötsel utförs. Fastighetsägarna får ta del av besiktningens resultat om så önskas. Hur systematiken för skötsel ser ut bestäms av stadsmiljöförvaltningen, i egenskap av förvaltare av eken.

Fastighetsägarna kommenterar hur naturminnets områdesgräns beskrivs under ”Planeringsförutsättningar” i beslutshandlingen och belyser en otydlighet i vad som avses med begreppet ”områdesgräns”. Trädets krona växer in över ägarnas fastighetsgräns och de anser att beslutskartan med naturminnets områdesgräns därför blir missvisande. Stadsbyggnadsförvaltningen gör inga justeringar i beslutskartan – områdesgränsen i beslutskartan anger hur det juridiska skyddet ska avgränsas på markytan, inte hur trädets utbredning ser ut. Trädet i sin helhet anges i punktformat på kartan, i likhet med de flesta andra naturminnen som bildas. Stadsbyggnadsförvaltningen väljer att i skrift förtydliga att trädkronan sträcker sig över angränsande fastighet samt att använda ett ortofoto som bakgrund i beslutskartan, för att det ska vara synligt att trädets krona sträcker sig över fastighetsgränsen.

Fastighetsägarna nämner att trädkronans utbredning leder till att det inom deras fastighet faller ned sav, kvistar, löv och ekollon. Nedfallet av löv har krävt cirka 10 säckar årligen, som tills för ett par år sedan transporterats bort med egen bil. Enligt fastighetsägarna meddelade dåvarande park- och naturförvaltningen att löven kunde läggas under de rhododendron-buskar som växer vid områdets södra sida. Fastighetsägarna anger vidare att de kan åta sig att tills vidare tvätta sin trappa från eksav och städa löv och ekollon från trappan och garageuppfarten. Stadsbyggnadsförvaltningen lägger till i beslutshandlingen att dialog bör föras mellan stadsmiljöförvaltningen och fastighetsägarna vid behov, för att se till att fastighetsägarna inte blir mer påverkade än nödvändigt av trädet. Förslagsvis kan ett inledande samtal föras vid naturminnets eventuella bildande. Det är möjligt att upprätta skötselavtal mellan sakägare och stadsmiljöförvaltningen, där parterna kan komma överens om hur skötseln ska utföras.

Fastighetsägarna önskar att det sker en kontinuerlig besiktning av sprickbildning och sättningar på och vid deras mur som är öster om trädet. Stadsbyggnadsförvaltningen tydliggör i beslutshandlingen att översyn av detta ska göras vid trädets årliga besiktning.

Fastighetsägarna undrar vad som menas med ”materiella skador” i föreskriften om att säkerhetsåtgärder får utföras av förvaltaren för att minimera risk för personskador eller materiella skador. Det som avses med materiella skador är skador på egendom, som exempelvis plåtskador på bil eller skador på staket.

Fastighetsägarna skriver i ett kompletterande utlåtande att de framför allt vill att naturminnesförklaringen inte ska innebära nackdelar vad gällande nedskräpning. Stadsbyggnadsförvaltningen ser inget i den föreslagna naturminnesförklaringen som skulle leda till förändring i nedskräpning jämfört med idag.

Privatpersoner

Privatperson 1

Personen påpekar att det är av stor vikt att alla fyra gränsekar behandlas som ett sammanhållet arv. Personen tillstyrker föreskrifterna för föreslaget naturminne och anser att formulering i föreskrift nummer 1 är mycket bra. Personen kommenterar att det är viktigt att eken får fortsätta stå kvar och att den inte tas ned ifall den skulle vara döende eller har dött. Stående död, grov ek är viktigt för många arter och är en bristvara i naturen. Alltför många träd tas ner av förvaltare när de är döende eller döda, även om de inte bedöms skapa någon ökad säkerhetsrisk. Personen ifrågasätter borttagandet av döende eller döda träd som inte innebär en säkerhetsrisk.

Personen föreslår att stadsbyggnadsförvaltningen lägger till en föreskrift om att plantera en ny ek på samma plats, om och när eken faller, för att skapa en rumslik kulturhistorisk kontinuitet. Stadsbyggnadsförvaltningen instämmer i att detta kan vara en god idé men saknar stöd för att införa detta som en föreskrift i beslutshandlingen. Förvaltningen väljer att inarbeta förslaget som en rekommendation i beslutshandlingen.

Personen föreslår att stadsbyggnadsförvaltningen lägger till en föreskrift om att åtgärda faktorer i omgivningen som kan störa insekts- och fladdermusfaunan, som till exempel

ljusföroreningar. Stadsbyggnadsförvaltningen instämmer i att detta kan vara en god idé men saknar stöd för att införa detta som en föreskrift i beslutshandlingen. Förvaltningen väljer att inarbeta förslaget som en rekommendation i beslutshandlingen.

Personen anser att eftersom ett villaområde har rests runt eken är den och dess tillhörande biologiska mångfald eventuellt negativt påverkad av villaägarnas beslut om att inreda och belysa sina trädgårdar, plantera invasiva växter och använda växtbekämpningsmedel. Kopplat till detta lyfter personen att murgrönan som växer på eken kan bli ett problem då den skulle kunna hindra fotosyntes samt bidra till ett vindfång som ökar risken att trädet faller i en storm. Å andra sidan kan träd med stora murgrönor vara boplatser för fladdermöss, insekter och fåglar. Personen anser att murgrönan bör hanteras utifrån eventuell miljöpåverkan. Stadsbyggnadsförvaltningen anser att kontroll av murgrönans påverkan på trädet ingår i de parametrar som ska ingå i besiktning enligt beslutshandlingen, bilaga 1.